

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

**TARAQQIYOT STRATEGIYASIDA MA’NAVIY TARAQQIYOT VA
MADANIYATNI RIVOJLANTIRISH MASALALARI**

Mahmudjonova Gulsora Ne’matjon qizi

Namangan davlat pedagogika instituti Logopediya yo‘nalishi MPL BU-25 guruh talabasi

E-mail: nematzonoka@gmail.com

Ilmiy rahbar: Falsafiy va tarixiy fanlar kafedrası

katta o‘qituvchisi, PhD. B. A. Tillayev.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19570457>

***Annotatsiya:** Bugungi globallashtirish davrida jamiyat taraqqiyoti nafaqat iqtisodiy o‘shish balki ma’naviy va madaniy rivojlanish bilan ham chambarchas bog‘liqdir. O‘zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan islohotlar jarayonida ma’naviy taraqqiyot masalasi davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida qaralmoqda. Shu jihatdan mamlakatda qabul qilingan “Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi” jamiyat hayotining barcha sohalarini qamrab olgan muhim hujjat hisoblanadi. Ushbu strategiyada ma’naviy taraqqiyot va madaniyatni rivojlantirish alohida ustuvor yo‘nalish sifatida belgilangan bo‘lib, u jamiyatning ma’rifiy salohiyatini oshirish, milliy qadriyatlarni asrash hamda yosh avlodni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga xizmat qiladi.*

***Tayanch so‘zlar:** taraqqiyot strategiyasi, mafkura, milliy birlik, modernizatsiya, milliy o‘zlik, intellektual salohiyat, milliy qadriyat, madaniy meros.*

***Abstract:** The development of society in today’s globalization is closely related to not only economic growth, but also spiritual and cultural development. In the process of work being carried out in the Republic of Uzbekistan issues of spiritual development are considered one of the priority areas of state policy. The “New Uzbekistan Development Strategy” adopted in this country is an important document that covers all spheres of social life. As a strict direction aimed at the development of cultural development and culture in the country, it is in the field of education, which serves to provide the educational support of society, to preserve national factors, to educate the younger generation in the spirit of the strategy.*

***Keywords:** development strategy, ideology, national unity, modernization, national consciousness, intellectual potential, national value, cultural heritage.*

***Аннотация:** В эпоху глобализации развитие общества тесно связано не только с экономическим ростом, но и с духовным и культурным прогрессом. В ходе проводимых в Республике Узбекистан реформ вопросы духовного развития рассматриваются как один*

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

из приоритетных направлений государственной политики. В этом контексте принятая в стране «Стратегия развития Нового Узбекистана» является важным документом, охватывающим все сферы общественной жизни. В данной стратегии развитие духовности и культуры выделено в качестве отдельного приоритетного направления, направленного на повышение образовательного потенциала общества, сохранение национальных ценностей и воспитание молодого поколения в духе патриотизма.

***Ключевые слова:** стратегия развития, идеология, национальное единство, модернизация, национальное самосознание, интеллектуальный потенциал, национальная ценность, культурное наследие.*

Ma’naviy taraqqiyot tushunchasi va uning jamiyat rivojidadagi o‘rni.

Ma’naviyat – insonning axloqiy, madaniy va ma’rifiy qadriyatlarini ifodalovchi muhim ijtimoiy hodisa bo‘lib, jamiyat taraqqiyotining asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Tadqiqotchilarning fikriga ko‘ra, ma’naviy muhitning sog‘lomligi jamiyat barqarorligini ta’minlaydi hamda insonning intellektual va axloqiy kamolotiga xizmat qiladi.

Ma’naviy taraqqiyotning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- Milliy qadriyatlarni asrab-avaylash.
- Yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash.
- Madaniy merosni o‘rganish va rivojlantirish.
- Jamiyatda sog‘lom ijtimoiy-ma’naviy muhitni shakllantirish [1].

Shu nuqtai nazardan, ma’naviy taraqqiyot davlat siyosati darajasiga ko‘tarilib, turli dastur va strategiyalar orqali amalga oshirilmoqda.

Taraqqiyot strategiyasida ma’naviy taraqqiyot yo‘nalishi.

➤ Taraqqiyot strategiyasida ma’naviy sohani rivojlantirish jamiyatning barqaror rivojlanishi uchun muhim omil sifatida e’tirof etilgan.

➤ Strategiya doirasida quyidagi asosiy vazifalar belgilangan:

➤ Milliy g‘oya va mafkurani mustahkamlash. Jamiyatda vatanparvarlik, milliy birlik va fuqarolik mas’uliyatini kuchaytirish muhim vazifa sifatida ko‘riladi.

➤ Madaniy merosni asrash va rivojlantirish. O‘zbekiston hududida joylashgan tarixiy yodgorliklar, madaniy obidalar hamda milliy an’analarni asrab-avaylash va targ‘ib qilishga katta e’tibor qaratilmoqda.

➤ Yoshlar ma’naviy tarbiyasini kuchaytirish. Yoshlarni ilm-fan, madaniyat va san’atga jalb etish orqali ularning ma’naviy salohiyatini oshirish maqsad qilinmoqda.

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

➤ Ma’naviy-ma’rifiy ishlar samaradorligini oshirish. Ta’lim muassasalari, madaniyat markazlari va ommaviy axborot vositalari orqali jamiyatda ma’naviy muhitni mustahkamlash ko‘zda tutilgan [2].

Tadqiqotchilar ta’kidlashicha, yangi taraqqiyot bosqichida ma’naviy yangilanish jamiyatni rivojlantirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi va strategiya bu jarayon uchun huquqiy asos bo‘lib xizmat qiladi.

Madaniyatni rivojlantirishning asosiy yo‘nalishlari.

Madaniyat – millatning tarixiy tajribasi, qadriyatlari va ma’naviy boyligini aks ettiruvchi muhim sohadir [3].

Taraqqiyot strategiyasida madaniyatni rivojlantirish quyidagi yo‘nalishlarda amalga oshirilmoqda:

- Madaniyat va san’at muassasalarini modernizatsiya qilish.
- Milliy madaniyatni xalqaro miqyosda targ‘ib qilish.
- Teatr, kino va adabiyot sohasini qo‘llab-quvvatlash.
- Millatlararo totuvlik va bag‘rikenglik muhitini mustahkamlash [4].

Bu jarayonlar nafaqat madaniyatni rivojlantirishga, balki jamiyatning ma’naviy yuksalishiga ham xizmat qiladi.

Ma’naviy taraqqiyotning jamiyat hayotidagi ahamiyati: Ma’naviy taraqqiyot jamiyat barqarorligi va ijtimoiy taraqqiyotning muhim omili hisoblanadi.

U quyidagi natijalarga olib keladi:

- Fuqarolik jamiyatining shakllanishi.
- Milliy o‘zlikni anglashning kuchayishi.
- Yoshlarning intellektual salohiyatini oshishi.
- Jamiyatda ijtimoiy barqarorlikning mustahkamlanishi [5].

Shu sababli ma’naviy taraqqiyot nafaqat madaniy, balki siyosiy va iqtisodiy rivojlanish bilan ham uzviy bog‘liqdir.

Xulosa qilib aytganda, Taraqqiyot strategiyasida ma’naviy taraqqiyot va madaniyatni rivojlantirish masalasi muhim ustuvor yo‘nalishlardan biri hisoblanadi. Ushbu strategiya jamiyatning ma’naviy salohiyatini oshirish, milliy qadriyatlarni asrash hamda yosh avlodni barkamol etib tarbiyalashga xizmat qiladi. Ma’naviy taraqqiyotga qaratilgan islohotlar mamlakatning barqaror rivojlanishida muhim ahamiyat kasb etadi va kelajakda O‘zbekistonning yanada yuksalishiga zamin yaratadi.

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Quronov M., Erkayev A. Ma’naviyatshunoslik. – Toshkent: “Ma’naviyat” nashriyoti, 2013. – 18–24-betlar.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2021. – 240–280-betlar.
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2021. – 252–265-betlar.
4. To‘xliyev N. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent: “O‘zbekiston iqtisodiyoti” nashriyoti, 2022–2024. – 180–210-betlar.
5. Nazarov Q. Ma’naviyatshunoslik. – Toshkent: “O‘zbekiston faylasuflar milliy jamiyati” nashriyoti, 2015. – 18–26-betlar.